

Edukacije po meri privrednika

Mirjana Kovačević, rukovodilac Centra za edukaciju, dualno obrazovanje i obrazovne politike

■ Iz Vašeg ugla, da li privrednici edukacije posmatraju kao trošak ili investiciju?

U Srbiji je ideja celoživotnog učenja još uvek u razvoju. Sprovode je pojedinci i kompanije, i to pretežno velike, koji su svesni činjenice da se samo kontinuiranim ulaganjem u povećanje znanja i unapređenje kompetencija, može zadržati korak sa konkurencijom. Edukacija se još uvek ne tretira kao investicija koja može rezultirati značajnim povraćajem sredstava. Nažalost, često se smatra troškom koji će kompanija najpre redukovati u slučaju smanjenja raspoloživih finansijskih sredstava. Tehnologija se danas razvija takvom brzinom, da samo oni koji dobro poznaju struku, neprekidno uče i usavršavaju se mogu ostati u poslu. Oni koji to ne shvate na vreme, bivaju isključeni sa tržišta rada, pre ili kasnije.

■ Koje vrste seminara su na raspolaganju privrednicima?

Privredna komora Srbije ima dugu tradiciju organizovanja seminara, kurseva i radionica, sa ponudom brojnih tema utvrđenih prema konkretnim potrebama privrednika.

U ponudi Centra za edukaciju su:

- specijalistički treninzi i radionice za zaposlene na svim pozicijama iz različitih oblasti poslovanja (privredno-sistemske propisi u praksi, sistem kvaliteta, menadžment, finansije, osiguranje, marketing i istraživanje tržišta, spoljnotrgovinsko poslovanje, zaštita životne sredine, poslovno pregovaranje, nabavka i prodaja i dr.)
- obuke na osnovu poverenih poslova, namenjene kandidatima za sticanje licenci ili profesionalno kontinuirano usavršavanje.

Pored otvorenih obuka, organizujemo i in-house obuke, koje su prilagodene posebnim zahtevima kompanija i realizuju se u njihovom prostoru. Ovu raznovrsnu i bogatu ponudu Centra za edukaciju PKS moguće je videti na sajtu <https://www.pks.rs/strana/sekcija/kalendar-seminara>.

Privredna komora Srbije je osnovala i Poslovnu akademiju, kako bi odgovorila na rastuću potrebu zaposlenih za kraćim ciklusima obrazovanja, rastuću tražnju za stručnim osposobljavanjem i sticanjem kvalifikacija i rastuću tražnju za znanjima koje će omogućiti pokretanje sopstvenog biznisa. Ponuda Poslovne akademije je vidljiva na sajtu <http://akademijapks.rs/>

■ Pandemija virusa COVID-19 je promenila trendove i u edukaciji, sve je prebačeno na digitalne kanale. Kako je Vaš Centar za edukaciju odgovorio na ovakvu situaciju i da li je bilo interesovanja privrednika za edukacijama u toku vanrednog stanja?

U uslovima ograničenog poslovanja usled pandemije izazvane korona virusom, a u cilju podrške svim privrednim

subjektima u Srbiji, organizovali smo besplatne online edukacije privrednika na teme za koje je procenjeno da će u tom trenutku biti od koristi svim privrednim subjektima, bez obzira na njihovu veličinu. U ponudi su bile dve onlajn obuke, namenjene individualnom uključivanju polaznika u trenutku koji njima najviše odgovara, kao i deset vebinara sa mogućnošću direktne komunikacije sa predavačem na teme kao što su digitalni marketing, biznis plan, Google analitika, Upravljanje inovacijama – kako pretvoriti ideju i rizik u profit, teme u vezi sa primenom mera Vlade RS za podršku privredi i druge. Takođe, nastavili smo i rad na kontinuiranom usavršavanju ovlašćenih zastupnika i ovlašćenih posrednika u osiguranju. Interesovanje za obuke je bilo izuzetno veliko, odnosno nešto malo više od 2600 polaznika je prošlo ove obuke u toku vanrednog stanja.

■ **Rukovodite i Centrom za dualno obrazovanje, kakvi su dosadašnji rezultati u uvođenju ovog modela obrazovanja?**

Uvođenje dualnog obrazovanja u obrazovni sistem Srbije počelo je 2013.godine kroz pilot projekte koje su podržale Nemačka, Austrija i Švajcarska. Koordinacijom ovih projektnih aktivnosti, najpre od strane Privredne komore Srbije, a zatim kroz konstruktivnu saradnju sa ministarstvom nadležnim za obrazovanje, utvrđen je zajednički cilj – ugradnja dualnog modela u sistem obrazovanja Srbije.

Za prve tri godine, od 2013. do 2016. u sistem dualnog obrazovanja bilo je uključeno 400 učenika koji su se školovali za neki od tri obrazovna profila u 16 škola i 40 kompanija. U školskoj godini koja se ovih dana završava u dualnom obrazovanju je učestvovalo 6100 učenika, koji su se školovali za neki od 35 obrazovnih profila u 72 škole i oko 800 kompanija (od kojih oko 80 odsto pripada kategoriji mikro i malih privrednih subjekata).

Prva smo zemlja u regionu koja je usvojila Zakon o dualnom obrazovanju 2017-te, a koji je u primeni od školske 2019/2020. godine, sa svim, u međuvremenu donetim podzakonskim aktima. Ovaj zakon ispunjava svih 14 kriterijuma iz preporuka Evropskog saveta za kvalitetno i efikasno učenje kroz rad. Ove godine je učinjena i manja

izmena Zakona, sa ciljem da regulatorni okvir za implementaciju dualnog obrazovanja bude kvalitetniji i omogućujući priključivanje još većeg broja poslodavaca.

Najveća korist od dualnog obrazovanja za privrednike je što učenici mogu da u toku samog trajanja obrazovanja u realnom radnom okruženju stiču, usavršavaju i razvijaju kompetencije u skladu sa potrebama poslodavca, odnosno zahteva tržišta rada. Među učenicima koji kod njih uče kroz rad, poslodavci će odabrati one sa kojima će po završetku obrazovanja zasnovati radni odnos, pod uslovom naravno da je i učenik sa time saglasan.

■ **Da li možete da nam kažete, da li su u planu i neki novi projekti koji će privrednicima biti na raspolaganju u okviru Centra za edukaciju i dualno obrazovanje?**

Planiramo uvođenje novih tema u program edukacija, u skladu sa zahtevima izmena propisa i regulativa na domaćem i inostranim tržištima. Takođe, planiramo unapređenje saradnje sa Nacionalnom službom u oblasti organizovanja programa dodatnog obrazovanja i obuka u cilju sticanja novih znanja, veština i radnog iskustva za tražioce zaposlenja i zadovoljenja potreba poslodavaca. U okviru Poslovne akademije nastavićemo sa razvojem programa kojih nema u formalnom obrazovanju, a naročito za deficitarna zanimanja poput montera i servisera liftova, dimničara i drugih sličnih.

Epidemija virusa Covid-19 suočila nas je sa potrebom smanjenja komunikacije "licem u lice" i povećala značaj virtuelne komunikacije. Zbog toga ćemo nastaviti sa razvojem novih programa za online obuke i vebinare.

■ **Šta biste savetovali privrednicima?**

Najvažniji resurs u kompanijama danas su kadrovi. S obzirom na to da troškovi zarada uglavnom čine više od 50% troška prosečnog preduzeća, najvažniji menadžment izazov decenije je rukovođenje ljudima. Veći profit po pravilu ostvaruje preduzeće sa obrazovanim, organizovanim, proaktivnim zaposlenima. To posebno važi za preduzeća koja imaju cilj da se dobru servisom izdvoje od konkure